TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 2742
Tarih : 22.10.2026

51706

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, ***Adalet Bakanı Akın Gürlek*** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın
Hakkâri Milletvekili

Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesi ile Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde mahpusların temel haklarına ilişkin aktarımlar, güvenlik ve disiplin gerekçeleriyle uygulanan infaz rejiminin tecrit, hak kısıtlaması ve insan onurunu zedeleyen uygulamalar üzerinden işleyip işlemediğinin araştırılmasını zorunlu kılmaktadır. İnsan Hakları Derneği (İHD) Adana Şubesi ile Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Adana Temsilciliğinin hazırladığı, Temmuz, Ağustos ve Eylül 2026 dönemini kapsayan hapishanelerdeki hak ihlalleri raporu, 16 Ekim 2026 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Raporda Suluca'daki yüksek güvenlikli hapishane ile Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesinde tecrit, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, kötü muamele iddiaları, beslenme ve hijyen sorunları, sosyal faaliyetlerin kısıtlanması ve tahliye süreçlerine ilişkin sorunlar gündeme getirilmiştir.

DEM Parti Hakkâri Milletvekili olarak 9 Ekim 2026 tarihinde Kürkçüler ve Suluca hapishanelerinde mahpuslarla yaptığım görüşmelerde aktarılanlar, raporda dile getirilen kaygıları somutlaştırmaktadır. Kürkçüler'de mahpuslar, Sayın Abdullah Öcalan'ın özgürlüğüne ilişkin sloganlar nedeniyle iletişim cezaları aldıklarını, kategorize edilerek ayrı bloklarda tutulduklarını ve sohbet ile spor faaliyetlerinin toplu etkinlikler olmaktan çıkarılarak tek başına avluya çıkma biçiminde uygulandığını belirtmiştir. IŞİD/DAİŞ üyeleriyle aynı odada aile görüşmesi yapmaya zorlandıkları, zaman zaman bu kişiler üzerinden politik mahpuslara yönelik tehditlerin yaşandığı ve bazı görevlilerin şovenist tutumlarına hapishane yönetiminin kayıtsız kaldığı da tarafıma aktarılmıştır. Suluca'da ise politik mahpusların adli mahpuslarla aynı katlarda tutulduğu, tehdit şikâyetlerinin dikkate alınmadığı ve barış ile demokratik toplum sürecine uygun bir yaklaşım geliştirilmediği ifade edilmiştir.

Mahpuslar, hapishane yönetiminin tecrit ve insanlık dışı uygulamaları dayattığını, psikolog ve sosyologların bu yaklaşımı sürdürdüğünü, yer değişikliği ve güvenlik taleplerinin karşılanmadığını aktarmıştır. Bu tablo, hak ihlallerinin münferit uygulamalardan değil, hapishane yönetiminin yaklaşımından kaynaklandığına işaret etmektedir.

Sağlık hakkına erişim bakımından aktarımlar özellikle ağırdır. Mahpuslar, hastane girişinde ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatması nedeniyle sevklere gitmediklerini; karaciğer hastası bir mahpusun yaklaşık beş yıldır, üç ayda bir yapılması gereken kontrollerine erişemediğini bildirmiştir. İHD-ÖHD raporunda iki hapishanede 38 hasta mahpus bulunduğu, ağız içi arama dayatması nedeniyle tedavi ve sevklerin engellendiği belirtilmektedir. Savaş Geçirgen'in hastane sevki sırasında tehdit edildiği, ters kelepçeye ve fiziksel şiddet girişimine maruz kaldığı yönündeki beyanı karşısında, üç haftadır soruşturma açılmadığının aktarılması da ciddi kaygı yaratmaktadır.

Suluca'da mahpusların günün yaklaşık 23 saatini tek kişilik hücrelerde geçirdiği ve yalnızca bir saat havalandırmaya çıkabildiği yönündeki iddialar ile yakın dönemde bir mahpusun yaşamına son verdiğine ilişkin rapor aktarımı, tecrit rejiminin ruhsal ve bedensel sonuçlarının bağımsız biçimde araştırılmasını gerektirmektedir. Kitap kotaları, "Demokratik Komünal Toplum Manifestosu" adlı kitaba el konulduğu iddiası, Demokratik Modernite'nin son üç sayısının verilmemesi, Evrensel ve Yeni Yaşam gazetelerine erişimin kısıtlanması; yetersiz yemek, içme suyuna erişimde kota ve hijyen sorunları da mahpusların yaşam koşullarını ağırlaştırmaktadır. Sohbet, spor ve atölye faaliyetlerinin sınırlandırılması ile Gözlem ve Sınıflandırma Kurullarının keyfî kararlarla tahliyeleri geciktirdiği yönündeki iddialar ayrıca açıklığa kavuşturulmalıdır.

Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi, 17'nci maddesindeki kötü muamele yasağı, 56'ncı maddesindeki sağlık hakkına ilişkin devlet yükümlülükleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin insan onurunun korunmasını gerektirir. Hapishanelerde güvenlik, sağlık hakkının, insan onurunun ve temel özgürlüklerin askıya alınmasının gerekçesi olamaz. Demokratik çözüm ve toplumsal barış yönündeki beklentilerin güçlendiği bir dönemde, politik mahpuslara yönelik ayrımcı ve dışlayıcı uygulama iddialarının araştırılması; hak ihlallerinin giderilmesi, sorumluların açığa çıkarılması ve bağımsız denetimin sağlanması demokratik hukuk devletinin gereğidir.

Bu bağlamda;

1. İHD Adana Şubesi ve ÖHD Adana Temsilciliği tarafından 16 Ekim 2026 tarihinde kamuoyuna açıklanan ve Temmuz-Eylül 2026 dönemini kapsayan hapishanelerdeki hak ihlalleri raporu Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Raporda belirtilen Suluca ve Kürkçüler hapishanelerindeki tecrit, kötü muamele, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi ve diğer hak ihlallerine ilişkin herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa inceleme ve soruşturmaların tarihleri, kapsamları ve sonuçları nelerdir?
2. İHD ve ÖHD raporunda Suluca ve Kürkçüler hapishanelerinde 38 hasta mahpus bulunduğu belirtilmektedir. Bakanlığınızın kayıtlarına göre bu hapishanelerde kronik hastalığı bulunan, düzenli kontrol gerektiren, ameliyat olması gereken veya acil tedaviye ihtiyaç duyan kaç mahpus bulunmaktadır? Bu mahpusların hastalık gruplarına, tedavi ihtiyaçlarına ve son hastane sevk tarihlerine ilişkin güncel veriler nelerdir?
3. Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesinde, karaciğer hastası bir mahpusun yaklaşık beş yıldır hastaneye gidemediği ve üç ayda bir yapılması gereken kontrollerine erişemediği, 9 Ekim 2026 tarihinde mahpuslarla yaptığım görüşmelerde tarafıma aktarılmıştır. Bu iddia hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? İddia doğruysa hastane sevklerinin yıllardır gerçekleştirilememesinin gerekçesi nedir? Sorumlular hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır ve söz konusu mahpusun gerekli tedaviye erişiminin sağlanması için hangi adımlar atılmıştır?
4. Hastaneye sevk sırasında ağız içi arama uygulamasını kabul etmediği için sevki gerçekleştirilmeyen veya tedavisi geciken mahpusların sayısı nedir? Bu uygulama nedeniyle 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Suluca ve Kürkçüler hapishanelerinde kaç sevk iptal edilmiş veya ertelenmiştir? Uygulamanın hangi mevzuat hükmüne, yazılı talimata veya protokole dayandırıldığı ve kararın hangi makam tarafından verildiği açıklanacak mıdır?

5. Mahpusların hastane nakillerinde kelepçeli bekletilmesi ve kelepçeli muayeneye maruz bırakılması iddiaları hakkında Bakanlığınızın uygulama ve denetim esasları nelerdir? Tıbbi gereklilik, bireysel risk değerlendirmesi ve hekimin muayene koşullarına ilişkin görüşü nasıl dikkate alınmaktadır? Sağlık hakkını ve mahpusların insan onurunu zedeleyen uygulamaların önlenmesi için hangi somut tedbirler alınmıştır?
6. Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde bulunan Savaş Geçirgen'in hastaneye sevki sırasında tehdit edildiği, iki kelepçeyle götürüldüğü, ters kelepçeye maruz bırakıldığı ve fiziksel şiddet girişimiyle karşı karşıya kaldığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? 9 Ekim 2026 tarihinde mahpuslarla yaptığım görüşmelerde tarafıma aktarılan beyanlarda, olayın üzerinden üç hafta geçmesine rağmen soruşturma başlatılmadığı ifade edilmiştir. Bu aktarımın doğruluğunun araştırılması için hangi işlemler yapılmıştır? Olayın sevk kayıtları, kamera görüntüleri, görevli personelin ifadeleri ve varsa sağlık raporları incelenmiş midir? Sorumlular hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
7. Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde mahpusların günde yaklaşık 23 saat tek kişilik hücrelerde tutulduğu ve yalnızca bir saat havalandırmaya çıkarıldığı yönündeki iddialar doğru mudur? Bu uygulama kaç mahpus hakkında ve hangi sürelerle yürütülmektedir? İHD ve ÖHD raporunda yakın dönemde Nurettin isimli bir mahpusun yaşamına son verdiği aktarılmaktadır. Olayla ilgili adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Tecrit koşullarının mahpusların ruhsal ve bedensel sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin bağımsız bir değerlendirme yapılmış mıdır?
8. Kürkçüler'de politik mahpusların kendi arkadaşlarıyla görüşmelerinin kısıtlandığı, buna karşılık IŞİD/DAİŞ üyesi mahpuslarla aynı odada aile görüşmesi yapmaya zorlandıkları ve zaman zaman bu kişiler üzerinden tehdit edildikleri, 9 Ekim 2026 tarihinde yaptığım görüşmelerde tarafıma aktarılmıştır. Bu iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Suluca'da politik mahpusların adli mahpuslarla aynı katlarda tutulması ve güvenliklerine ilişkin şikâyetlerinin dikkate alınmaması iddiaları araştırılmış mıdır? Politik mahpusların can güvenliğini sağlamak, tehdit iddialarını etkili biçimde incelemek ve yer değişikliği taleplerini değerlendirmek için hangi nesnel ölçütler uygulanmaktadır?
9. Sayın Abdullah Öcalan'ın özgürlüğüne ilişkin sloganlar nedeniyle mahpuslara iletişim cezaları verildiği, sohbet, spor ve atölye faaliyetlerinin kısıtlandığı ve mahpusların tek başına avluya veya spora çıkarıldığı yönündeki iddiaların hukuki dayanağı nedir? Bu gerekçelerle kaç mahpusa disiplin veya iletişim cezası verilmiştir? Psikolog ve sosyologların mahpuslarla yürüttükleri çalışmalarda bağımsız mesleki değerlendirme yapmaları nasıl güvence altına alınmaktadır? Hapishane yönetimlerinin tecrit ve insan onurunu zedeleyen uygulamalarına ilişkin iddiaların incelenmesi için hangi denetim mekanizmaları işletilmektedir?
10. Kürkçüler ve Suluca hapishanelerinde mahpuslara uygulandığı belirtilen kitap kotalarının kapsamı ve hukuki dayanağı nedir? "Demokratik Komünal Toplum Manifestosu" adlı kitaba el konulması, Demokratik Modernite dergisinin son üç sayısının mahpuslara verilmemesi ve Evrensel ile Yeni Yaşam gazetelerine erişimin kısıtlanması iddiaları hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu yayınlar hakkında

alınmış toplatma veya kurum içi kısıtlama kararları varsa kararların tarihleri, gerekçeleri ve itiraz yolları nelerdir?

11. Suluca'da içme suyuna erişimde kota uygulandığı, hijyen koşullarının yetersiz olduğu ve yemeklerin porsiyon, kalite ve besin değeri bakımından sorunlu olduğu yönündeki iddialar doğru mudur? Suluca ve Kürkçüler hapishanelerinde içme suyu ve yemeklerin sağlık standartlarına uygunluğunu belirlemek amacıyla 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kaç denetim ve laboratuvar incelemesi yapılmıştır? Denetim sonuçları nelerdir ve tespit edilen eksiklikleri gidermek için hangi önlemler alınmıştır?

12. Suluca ve Kürkçüler hapishanelerindeki Gözlem ve Sınıflandırma Kurullarının mahpusların tahliyelerini keyfî değerlendirmelerle geciktirdiği yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın kayıtları nelerdir? 2024, 2025 ve 2026 yıllarında bu iki hapishanede koşullu salıverilmesi veya açık hapishaneye ayrılması değerlendirilen kaç mahpus hakkında olumsuz karar verilmiştir? Bu kararların gerekçeleri, yeniden değerlendirme süreleri ve itiraz sonuçları nelerdir? Tahliye süreçlerinde keyfiliğin önlenmesi ve kararların nesnel, denetlenebilir ölçütlere dayanması için hangi tedbirler alınmaktadır?